

แบบรายงานสรุปผลการฝึกอบรม / สัมมนา / งาน
โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

*****

1. ชื่อหลักสูตร

กิจกรรมสอนอ่าน ..... วางรากฐานสู่การปฏิบัติ

2. สถานที่

ห้อง Sapphire 205 ชั้น 2 อาคารอิมแพ็ค ฟอรั่ม (ฮอลล์ 9) อิมแพ็ค
เมืองทองธานี

3. จัดโดยหน่วยงาน

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น
คณะวิทยาการเรียนรู้และศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

4. ระยะเวลาการอบรม (วัน / เดือน / ปี)

วันที่ 18 ตุลาคม พ.ศ. 2560

5. ผู้เข้าร่วมการอบรม

อาจารย์สุธนา สิริธนต์พันธ์

6. หัวข้อที่ได้รับการอบรม

การกิจกรรมสอนอ่าน ..... วางรากฐานสู่การปฏิบัติ

7. จุดประสงค์การฝึกอบรม / สัมมนา / งาน

- 7.1 เพื่อให้ผู้สอนเข้าใจถึงปัญหาในการอ่านของนักเรียน
- 7.2 เพื่อให้ผู้สอนมีกิจกรรมในการสอนอ่านสำหรับนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษา
- 7.3 เพื่อให้ผู้สอนวางรากฐานในการอ่านให้กับนักเรียนอย่างถูกต้องและมีความแม่นยำ

8. ผลที่ได้รับจากการฝึกอบรม / สัมมนา / งาน

- 8.1 ได้เข้าใจปัญหาการอ่านของนักเรียนในหลาย ๆ พื้นที่
- 8.2 ได้พื้นฐานในการสอนอ่านสำหรับนักเรียนในระดับชั้นประถมศึกษา
- 8.3 ได้เทคนิคและวิธีการใหม่ ๆ มาใช้ในการส่งเสริมการอ่านให้กับนักเรียน
- 8.4 ได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้เรื่องการสอนอ่าน จากผู้ที่เข้าร่วมอบรม

8.5 ได้ปรับเปลี่ยนวิธีคิดและมุมมองในการสอนภาษาไทย ให้มีความทันสมัยมากยิ่งขึ้น

9. การนำมาพัฒนาหรือปรับปรุงการดำเนินงานขององค์กรในด้านใดบ้าง

9.1 ด้านการเรียนการสอน

- ผู้อบรมได้นำรูปแบบและวิธีการในการสอนอ่านมาปรับใช้กับนักเรียนในชั้นเรียน ประถมศึกษาปีที่ 1 และนักเรียนที่มีความบกพร่องในการอ่าน และต้องการได้รับการส่งเสริมอย่างใกล้ชิด
- ผู้อบรมจัดสถานที่ และมุมหนังสือเพื่อส่งเสริมการอ่านให้กับนักเรียน

9.2 ด้านความรู้ของผู้อบรม

ผู้อบรมได้ปรับเปลี่ยนกระบวนการและวิธีคิดในการสอนอ่านให้กับนักเรียน โดยส่งเสริมให้นักเรียนได้อ่านหนังสือมากขึ้น ทั้งในช่วงเวลาของการเรียนภาษาไทย ในเวลาว่างของนักเรียน และการส่งเสริมการอ่านของนักเรียนที่บ้าน เพื่อเพิ่มพูนทักษะการอ่านของนักเรียนให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

10. เอกสารที่ได้จากการฝึกอบรม / สัมมนา / ดูงาน

- 10.1 เอกสารประกอบการอบรม เรื่อง กิจกรรมสอนอ่าน ..... วางรากฐานสู่การปฏิบัติ
- 10.2 เกียรติบัตรของผู้เข้าร่วมอบรม

11. ปัญหา / อุปสรรค

-

12. สิ่งที่จะพัฒนาขึ้นมาเพื่อให้คณะกรรมการประเมินผลการฝึกอบรม / สัมมนา / ดูงาน

การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 และ 2 ให้มีทักษะและพื้นความรู้ในการอ่านมากยิ่งขึ้น โดยปรับวิธีการในการเรียนการสอนภาษาไทย และให้ความสำคัญกับการอ่านทั้งในห้องเรียนและนอกห้องเรียน เพื่อปลูกฝังนิสัยรักการอ่านให้มากยิ่งขึ้น

13. งบประมาณที่ใช้ในการอบรม / สัมมนา / ดูงาน ตามที่จ่ายจริง

ค่าสมัครสำหรับเข้าร่วมอบรม 300 บาท

ลงชื่อ.....

(อาจารย์สุธนา สิริธนต์พันธ์)

ตำแหน่งอาจารย์

31 มกราคม 2560

ข้อคิดเห็นของผู้บังคับบัญชา

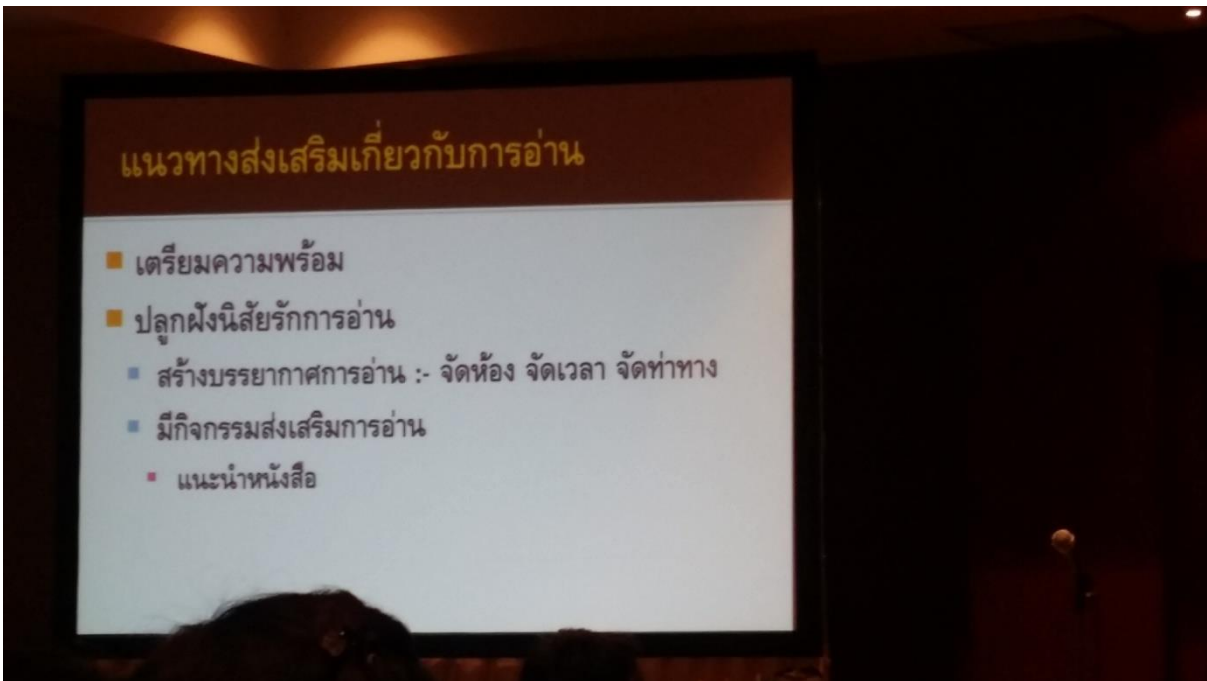
.....
.....
.....

ลงชื่อ.....

(รองศาสตราจารย์ ดร.สมเกียรติ กอบัวแก้ว)

ผู้อำนวยการ

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น
คณะวิทยาการการเรียนรู้และศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

ขอมอบเกียรติบัตรนี้เพื่อแสดงว่า

น.ส.สุรนา สิริรัตพันธ์

ได้เข้าร่วมประชุมเชิงปฏิบัติการและสัมมนากลุ่มย่อย เรื่อง
กิจกรรมสอนอ่าน...วางรากฐานสู่การปฏิบัติ

9.00-10.30

ภายในงาน

 EDUCA 2017 | **EDUCATION 1.0, 2.0, 3.0, 4.0**
FROM POLICY TO CLASSROOM

โครงการมหกรรมการประชุมวิชาการทางการศึกษาเพื่อพัฒนาวิชาชีพครู ครั้งที่ 10
The 10th Annual Congress for Teacher Professional Development
16 - 18 ตุลาคม 2560 อาคารอิมแพ็ค ฟอรั่ม (ฮอลล์ 9) อิมแพ็ค เมืองทองธานี

รศ. ดร.ศิริเดช สุชีวะ
คณบดีคณะครุศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

รศ. ดร.โอมตรี อินทร์ประสิทธิ์
คณบดีคณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยขอนแก่น

รศ. ดร.อนุชาติ พวงลำสี
คณบดีคณะวิทยาการการเรียนรู้และศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

ปัญหาด้านการสอนอ่าน

ในประเด็นนโยบายด้านการศึกษาระดับพื้นฐานนั้น ได้กล่าวถึงแนวทางของ “การแก้ไขปัญหาเด็กประถมอ่านไม่ออก เขียนไม่ได้” ไว้ว่า จะต้อง “ปรับปรุงวิธีการเรียนการสอนที่เห็นผลสัมฤทธิ์ชัดเจน เช่น การสอนแบบแจกลูกสะกดคำ โดยใช้แนวการจัดการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับพัฒนาการสมอง (BBL)” และ “กำหนดเป้าหมายให้นักเรียนชั้น ป.๑ ต้องอ่านออกเขียนได้ ชั้น ป.๒ ขึ้นไปต้องอ่านคล่องเขียนคล่อง” จะเห็นได้ว่า การอ่านออกเขียนได้ของเยาวชนไทยกำลังเป็นปัญหาสำคัญระดับชาติทีเดียว

ซึ่งแม้ว่าในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน จะกำหนดตัวชี้วัดคุณภาพของผู้ที่เรียนจบชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ ไว้ว่า ผู้เรียนจะต้องสามารถ “จับใจความสำคัญของเรื่องที่อ่านและนำความรู้ความคิดจากเรื่องที่อ่านไปตัดสินใจแก้ปัญหาในการดำเนินชีวิตได้” แต่ในปัจจุบัน การสอนนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาให้อ่านออกเขียนได้กำลังเป็นปัญหาอย่างยิ่ง เพราะครูระดับชั้นมัธยมศึกษาจะพบว่า นักเรียนที่จบชั้นประถมศึกษามาแล้วนั้น หลายคนยังอ่านไม่หนังสือไม่ออก หรืออ่านได้แต่อ่านไม่เป็น จับใจความไม่เป็น อ่านแล้วตอบคำถามไม่ได้ แทนที่การเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาจะเป็นการต่อยอดความสามารถในการอ่านของนักเรียน ครูหลายโรงเรียนต้องใช้เวลาในห้องเรียนหรือนอกห้องเรียนเพิ่มขึ้น เพื่อมาเตรียมความพร้อมทางการอ่านให้แก่ นักเรียน การสอนอ่านจับใจความในระดับชั้นประถมศึกษามีปัญหาดังนี้

๑. นักเรียนไม่สนใจอยากอ่านหนังสือ

ลักษณะของปัญหา

- นักเรียนไม่มีนิสัยรักการอ่าน ไม่อ่านหนังสือเป็นประจำ
- ไม่เป็นผู้เริ่มอ่านหนังสือด้วยตนเองต้องรอให้บอกให้อ่าน หรือสั่งให้อ่าน
- เมื่อครูบอกให้อ่านหนังสือก็แสดงท่าทีเบื่อหน่าย หรือปฏิเสธที่จะอ่าน หรือต่อรองให้อ่านน้อยลง
- หากเป็นเวลาว่าง นักเรียนอาจเลือกทำกิจกรรมอื่น เช่น ฟังเพลง เล่น กีฬา หรือพูดคุยกัน แต่จะไม่ลงมืออ่านหนังสือ
- หากจะอ่านหนังสือก็อ่านเป็นหนังสือการ์ตูน หนังสืออ่านเล่นทั่วไป แต่ถ้าเป็นหนังสือเรียนหรือเนื้อความที่ให้ความรู้ในใบความรู้หรือใบงาน นักเรียนจะไม่สนใจทันที

- บางครั้ง บทความหรือข้อความที่เป็นเนื้อหาสาระ ที่ไม่ใช่เรื่องบันเทิง ก็จะไม่สนใจไปด้วย

สาเหตุของนิสัยไม่ชอบอ่านหนังสือ

- เกิดจากไม่ได้รับการปลูกฝังนิสัยให้คุ้นเคยกับการอ่านหนังสือ เช่น ที่บ้านไม่มีใครอ่านหนังสือให้เห็นเป็นตัวอย่าง ตัวนักเรียนมีกิจกรรมอื่นมากกว่าการอ่านหนังสือ
- เกิดจากสภาพสังคมในปัจจุบันที่มีสื่อการฟังและดูในชีวิตประจำวันที่หลากหลาย เช่น คลิป โทททัศน์ เพลง โทททัศน์ แท็บเล็ต ฯลฯ ทำให้ไม่จำเป็นต้องอ่านหนังสืออย่างเดียว
- ได้รับประสบการณ์ที่ไม่ดีในการอ่านหนังสือ เช่น ถูกบังคับให้อ่านหนังสือที่ไม่ชอบบ่อยๆ
- ไม่เห็นประโยชน์ของการอ่านหนังสือ บางคนแม้หนังสือให้ความบันเทิงก็ไม่เคยอ่าน

* ผู้ช่วยศาสตราจารย์ประจำสาขาวิชาภาษาไทย ภาควิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง

๒. นักเรียนอ่านแล้วแต่จับใจความไม่ได้

ลักษณะของปัญหา

- อ่านเนื้อความจบแล้ว แต่ไม่สามารถถ่ายทอดเรื่องราวได้หรือบอกใจความได้
- บอกเรื่องราวโดยภาพรวมได้ แต่บอกรายละเอียดไม่ได้หรือไม่ถูกต้อง
- ไม่สามารถระบุได้ว่า ใจความสำคัญคืออะไร หรือคิดว่า ประเด็นรองคือประเด็นหลักของเรื่อง
- สรุปไม่ได้ ตีความไม่ถูกต้อง ระบุจุดมุ่งหมายผู้แต่งหรือข้อคิดคลาดเคลื่อน

สาเหตุของการอ่านจับใจความไม่ได้

- เกิดจากไม่ได้อยากอ่านหนังสือเป็นทุนเดิม จึงไม่มีใจอยากรู้เนื้อความ
- อ่านในขณะที่ร่างกายไม่พร้อม เช่น เหนื่อยจากเล่นกีฬา เป็นไข้ปวดหัว นอนน้อยทำให้ง่วง ฯลฯ
- อ่านในขณะที่จิตใจไม่พร้อม เช่น สนใจกิจกรรมอื่น ห่วงงานอื่น ถูกรบกวน ฯลฯ
- ไม่ได้รับการฝึกทักษะการอ่านที่ถูกต้อง
- มีเวลาในการอ่านจำกัด
- ขาดพื้นฐานในเรื่องที่อ่าน หรืออ่านเรื่องที่ยากเกินวัยหรือสติปัญญา

การวางรากฐานการสอนอ่าน

การแก้ปัญหาการสอนอ่านนั้น ควรแก้ปัญหาคือต้นเหตุเพื่อให้นักเรียนมีทักษะการอ่านที่ถูกต้องและยั่งยืน ที่สำคัญคือ ควรวางรากฐานนิสัยรักการอ่านและการอ่านที่ถูกต้องตั้งแต่ชั้นเด็กเล็ก เพราะการแก้ปัญหาเมื่อเด็กโตขึ้นแล้วนั้น จะต้องใช้เวลามาก อีกประการหนึ่ง หากนักเรียนอ่านจับใจความได้อย่างมีประสิทธิภาพ ก็จะสามารถอ่านเรื่องราวหรือเนื้อหาในวิชาต่างๆ ได้ดียิ่งขึ้น

การสร้างความพร้อม

ครูควรสร้างความพร้อมให้แก่เด็กนักเรียนในเบื้องต้น คือพร้อมจะเป็นผู้อ่าน ดังนี้

- ฝึกมารยาทในการอ่านหนังสือ เช่น การไม่รบกวนผู้อื่นขณะอ่าน ไม่ทำลายหนังสือ
- ฝึกนั่งสมาธิ เพื่อให้มีสมาธิในการอ่านหนังสือมากขึ้น
- สำรวจและแก้ปัญหาเด็กนักเรียนที่มีปัญหา เช่น อ่านหนังสือไม่ออก ชอบรบกวนเพื่อน ไม่มีสมาธิ ฯลฯ

เพื่อให้ไม่ไปรบกวนคนอื่นเมื่อต้องอ่านหนังสือพร้อมกัน

- ฝึกให้นักเรียนรู้จักความหมายของคำศัพท์ คำพ้อง สัญลักษณ์ ฯลฯ เพื่อเป็นพื้นฐานที่ดีในการอ่าน
- ฝึกให้นักเรียนอ่านข้อความหรือเรื่องราวสั้นๆ เช่น บทโฆษณา คำขวัญ คำคม คติประจำใจ ฯลฯ
- ฝึกอ่านข้อความจากสื่อต่างๆ เช่น ข้อความที่ประกอบภาพ ข้อความที่อยู่ในคลิปวิดีโอ แล้วจึงค่อย

ไปอ่านข้อความที่มีแต่ตัวหนังสืออย่างเดียว เช่น ในหนังสือหรือในใบงาน

- ฝึกให้นักเรียนทำงานที่ต้องอ่านหนังสือหรือข้อความ โดยในช่วงแรกอาจช่วยกันอ่านเป็นกลุ่ม แล้วจึง

จัดเป็นคู่ สลับกับการอ่านคนเดียวบ้าง

- สลับการอ่านเนื้อหาที่ครูกำหนดกับเนื้อหาหรือหนังสือที่นักเรียนหามาเอง เช่น เพลงที่นักเรียนชอบ
- สลับการอ่านเนื้อหาเดียวกัน กับการอ่านคนละเนื้อหา เช่น แจกนิทานให้อ่านคนละเรื่อง ฯลฯ
- สลับการอ่านแล้วตอบคำถาม เป็นลักษณะอื่นๆ บ้าง เช่น อ่านแล้วเลือกเพลงที่เกี่ยวข้อง อ่านแล้ว

เล่นเกมจากเรื่อง อ่านแล้วเลือกภาพที่ตรงกับเหตุการณ์ในเรื่อง อ่านแล้ววาดภาพตามจินตนาการ ฯลฯ

- สลับการอ่านเรื่องราวสั้นๆ กับเรื่องราวที่มีขนาดกลาง ส่วนเรื่องราวขนาดยาวให้แทรกบางครั้ง โดย

ไม่ให้อ่านติดต่อกันมากเกินไป จนกว่าจะเห็นว่านักเรียนมีสมาธิอ่านมากขึ้นแล้ว

การสอนอ่านทั่วไป

ขั้นตอนก่อนอ่าน

- จัดเตรียมเรื่องที่น่าอ่าน น่าสนใจ เหมาะกับวัย
- สำรวจความพร้อมก่อนอ่าน เช่น ร่างกายไม่เหนื่อย จิตใจไม่พะวงกับเรื่องอื่นใด
- จัดท่าทางในการอ่านให้เหมาะสม บางครั้งการปล่อยให้นั่งในท่าสบายก็ช่วยให้เด็กอ่านนานขึ้น
- จัดกิจกรรมให้นักเรียนฝึกอ่านในใจแบบต่างๆ (ดูหัวข้อถัดไป “วิธีอ่านในใจแบบต่างๆ”)
- อาจมีคำพูดจูงใจให้นักเรียนอยากอ่าน เช่น นิทานที่จะได้อ่านนี้สนุกมาก, เรื่องที่จะอ่านนี้เกี่ยวกับตัวนักเรียน, ใครอ่านจบจะรู้เกี่ยวกับ...ขึ้นมาเลย ฯลฯ
- อาจเล่าที่มาของข้อความหรือเนื้อเรื่องให้นักเรียนเกิดความสนใจ เช่น ครูไปอ่านเจอมาใน....., คนเขียนเขาเสียชีวิตไปแล้ว, คนเขียนคนนี้เขาเคย.....ด้วยนะ, หนังสือเล่มนี้ได้รับรางวัลด้วย ฯลฯ
- ตั้งประเด็นคำถามก่อนอ่าน หรือตั้งข้อสังเกตให้นักเรียนสงสัย เพื่อจะไปหาคำตอบในเรื่องที่จะอ่าน
- ครูกำหนดหรือร่วมกับนักเรียนกำหนดเวลาที่จะใช้อ่าน บางครั้งอาจให้นักเรียนประเมินว่า สิ่งที่จะอ่านควรใช้เวลาสักเท่าไร

ขั้นตอนระหว่างอ่าน

- ครูพยายามไม่รบกวนขณะนักเรียนอ่านหนังสือ เช่น ไม่ตะโกนขัดจังหวะ ไม่เรียกเด็กบ่อย
- พยายามแยกคนที่รบกวนคนอื่น
- พยายามสังเกตการณ์อ่านของนักเรียนแต่ละคน เพื่อจะได้ทราบพัฒนาการการอ่านของนักเรียน
- เข้าไปแก้ปัญหาหากนักเรียนไม่อ่าน หรืออ่านไม่เข้าใจ
- เดินสำรวจและให้กำลังใจนักเรียนขณะอ่าน เช่น ยิ้มให้ ชมเชยสั้นๆ ฯลฯ

ขั้นตอนหลังอ่าน

- ครูสำรวจให้แน่ใจว่า นักเรียนเกือบทั้งหมดหรือทั้งหมดได้อ่านเสร็จแล้ว กรณีมีคนอ่านไม่เสร็จ (๒-๓ คน) ครูอาจบอกให้ยุติการอ่าน เพื่อจะได้ดำเนินการในขั้นตอนต่อไปได้ โดยอาจให้ไปอ่านต่อในเวลาช่วงหลัง
- ครูชวนสนทนาเกี่ยวกับข้อความที่ได้อ่าน เริ่มจากข้อความง่ายๆ เช่น คำถามเกี่ยวกับความรู้สึก (รู้สึกอย่างไร ชอบไหม ยากไหม) ต่อไปก็เป็นคำถามเกี่ยวกับข้อคิดเห็น (เห็นด้วยไหม ทำไมถึงคิดอย่างนั้น) จนกระทั่งอาจถามเกี่ยวกับข้อเท็จจริงบ้าง (เนื้อหา ประเด็นสำคัญ จุดประสงค์คนเขียน)
- ควรเรียกนักเรียนเป็นรายบุคคล เพื่อให้ได้พูดแสดงความคิดเห็นหรือตอบคำถาม

การสอนอ่านจับใจความ

การอ่านจับใจความเป็นทักษะที่ยากขึ้นกว่าการอ่านเอาเรื่องทั่วไป ครูอาจใช้วิธีการดังนี้

วิธีที่ ๑ การใช้แผนภาพโครงเรื่อง

- ในเบื้องต้น ครูมีหัวข้อให้นักเรียนหาคำตอบเกี่ยวกับเรื่องที่อ่าน เช่น
  - ใคร ทำอะไร ที่ไหน อย่างไร ฯลฯ
  - ใคร/อะไร ทำอะไร ทำไม เพราะอะไร ใจความสำคัญ
  - ตัวละคร สถานที่ เหตุการณ์ที่เกิดขึ้น ผลของเหตุการณ์ ข้อคิดจากเรื่อง ฯลฯ
- อาจใช้การพูดถาม ให้นักเรียนพูดตอบ หรือ มีใบงานที่เว้นช่องว่างให้เขียนตอบ หรือ เลือกบัตรคำมาติดบนกระดาน ฯลฯ
- อาจมีกิจกรรมประกอบการอ่าน เช่น เขียนแผนภาพ เขียนสรุปใจความสำคัญ เล่นเกมตอบคำถามจากเรื่อง ฯลฯ

วิธีที่ ๒ การใช้เทคนิค PQ4R

ขั้นที่ ๑ P (Preview) สํารวจสิ่งที่จะอ่าน หรืออ่านผ่านตาอย่างรวดเร็ว โดยให้นักเรียนกวาดสายตาอย่างคร่าวๆ เพื่อต่องค์ประกอบทั่วไป เช่น ความคิดหลัก ความคิดรอง คำอธิบายได้ภาพ กราฟ ฯลฯ

ขั้นที่ ๒ Q (Question) ตั้งคำถามเกี่ยวกับเรื่องที่จะอ่าน อาจใช้หัวเรื่องสร้างเป็นคำถาม เช่น ใคร อะไร ที่ไหน ทำไม ฯลฯ

ขั้นที่ ๓ R (Read) อ่านบทอ่าน ขณะอ่านพยายามตอบคำถามที่ตั้งไว้

ขั้นที่ ๔ R (Reflect) พยายามทำความเข้าใจและให้ความหมายของข้อมูล โดยเชื่อมโยงกับสิ่งที่รู้อยู่แล้ว อาจเชื่อมโยงหัวข้อย่อยไปยังแนวคิดหลัก

ขั้นที่ ๕ R (Recite) ฝึกจำข้อมูลโดยท่องออกเสียง ถาม-ตอบ โดยการเขียน อภิปราย บรรยาย อธิบาย หรือบอกเล่าเกี่ยวกับสิ่งที่อ่าน

ขั้นที่ ๖ R (Review) ทบทวนบทอ่านหรืออ่านซ้ำถ้าไม่แน่ใจในคำตอบ

วิธีที่ ๓ การใช้เทคนิคการเรียนรู้แบบ KWL-Plus

ขั้นที่ ๑ K (What We Know) ผู้สอนกระตุ้นให้ผู้เรียนทั้งกลุ่มใหญ่ตรวจสอบว่า ตนมีความรู้เกี่ยวกับเรื่องที่จะเรียนเพียงใด เป็นการนำความรู้เดิมมาใช้และเตรียมนักเรียนในการเรียนรู้เนื้อหาใหม่

ขั้นที่ ๒ W (What We Want to Know) เป็นขั้นตอนที่ผู้เรียนถามตัวเองว่า ต้องการรู้อะไรในเนื้อเรื่องที่จะอ่าน เป็นการตั้งเป้าหมายในการอ่านและเป็นการคาดหวังว่าจะพบอะไรในบทอ่านบ้าง

ขั้นที่ ๓ L (What We Learned) ผู้เรียนอ่านเรื่องที่กำหนดเพื่อหาคำตอบ แล้วสำรวจตนเองว่า ได้เรียนรู้อะไรจากบทอ่าน ตรวจสอบให้ตรงกับคำถามที่ตั้งไว้ และสำรวจคำถามที่ยังไม่ได้คำตอบเพื่อค้นคว้าหาคำตอบต่อไป

ขั้นที่ ๔ สร้างแผนภาพความคิด (Mind Mapping) ให้ผู้เรียนนำความรู้ที่ได้จากลำดับที่ ๑ - ๓ มาเขียนเป็นแผนภาพความคิด

ขั้นที่ ๕ สรุปเรื่อง (Summarizing) ผู้เรียนเขียนสรุปเรื่องราวหรือตามประเด็นสำคัญจากแผนภาพความคิด

วิธีที่ ๔ การจัดทำใบงาน/ใบกิจกรรมการอ่าน

(๑) การใช้ตารางช่วยเก็บรายละเอียด

ตัวอย่าง - ตารางเก็บรายละเอียดเรื่อง “รามเกียรติ์ ตอนศึกไมยราพ” จากหนังสือเรียนวรรณคดีลำนำ ชั้น ป.๖

ตัวละคร \ ลักษณะ	รูปร่าง	นิสัย	จุดเด่น	จุดอ่อน
หนุมาน				
มัจฉานุ				
พิราภวน				
ไมยราพ				

(๒) การใช้ตารางตรวจสอบรายการ (check list)

กิจกรรมให้นักเรียนทำเครื่องหมายตรวจสอบรายการหลังจากการอ่าน

ตัวอย่าง – ตารางตรวจสอบรายการหลังการอ่านเรื่อง “มีน้ำใจ” จากหนังสือเรียนภาษาพาที ชั้น ป.๒

เครื่องหมาย	คำถาม	เสือ	ฮิปโป	สิงโต	หมี	จระเข้	ลิง	ชะนี	นกแก้ว
✓ = ใช่	๑. ที่สวนสัตว์ เด็กๆ พบสัตว์ใดบ้าง?								
✗ = ไม่ใช่									
? = ไม่แน่ใจ									

(๓) กิจกรรมเดาเนื้อหาก่อนอ่าน

กิจกรรมให้นักเรียนใส่เครื่องหมาย ✓ หน้าประโยคที่คาดว่าจะตรงกับเนื้อเรื่อง และใส่เครื่องหมาย ✗ หน้าประโยคที่คิดว่าไม่ตรงกับเนื้อเรื่องที่จะอ่าน

ตัวอย่าง – ตารางตรวจสอบรายการก่อนการอ่านเรื่อง “ประชาธิปไตยใบเล็ก” จากหนังสือเรียนภาษาพาที ชั้น ป.๓

เครื่องหมาย	รายการ
.....	๑. นักเรียนกลุ่มสุดท้าย อยากตั้งชื่อกลุ่มว่า “ปลาโลมา” มากกว่าชื่อ “ปลาฉลาม”
.....	๒. ห้องครูวรรณามีคนลงสมัครรับเลือกตั้งทั้งหมด ๓ คน
.....	๓. การลงคะแนนเสียงในเรื่องให้เลือกผู้สมัครได้เพียงคนเดียว
.....	๔. ผู้ที่ได้เป็นหัวหน้าห้อง คือ นักเรียนชาย
	ฯลฯ

นอกจากนี้ อาจมีกิจกรรมอื่นๆ เช่น อ่านแล้วเรียงลำดับเหตุการณ์ อ่านแล้วเติมคำที่ขาดหายไป ฯลฯ

การปลูกฝังนิสัยรักการอ่าน

ครูควรปลูกฝังนิสัยรักการอ่านให้นักเรียน ดังนี้

- ครูควรเป็นตัวอย่างที่ดีของผู้ที่รักการอ่าน เช่น นำเรื่องราวที่อ่านเจอไปเล่าให้นักเรียนฟัง โดยอ้างอิงว่ามาจากการอ่านหนังสืออะไร,
- เล่าถึงผู้ที่ประสบความสำเร็จจากการอ่าน เช่น คนที่มีชื่อเสียง
- จัดบรรยากาศ สถานที่ กิจกรรมภายในห้องเรียนที่เกี่ยวกับการอ่าน
- จัดหาหนังสือที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับนักเรียน หรือนักเรียนสามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ เช่น คู่มือการใช้งาน การดูแลสุขภาพ เคล็ดลับการดูแลบ้าน อาหารและการรับประทานอาหาร ฯลฯ
- สร้างความคุ้นเคยเกี่ยวกับการใช้ประโยชน์จากเนื้อหาหรือเรื่องราวจากหนังสือ เช่น ครูถามความหมายของคำ แล้วให้นักเรียนเปิดหาจากพจนานุกรม, ครูให้นักเรียนหยิบหนังสือที่มีบทเพลง เพื่อนำมาร้องร่วมกัน ฯลฯ
- ครูอาจนำข้อความที่อยู่ใกล้ตัวนักเรียนมาชวนสนทนาในห้องเรียน เพื่อให้นักเรียนรู้จักสังเกตข้อความต่างๆ เช่น คำขวัญของโรงเรียน ความหมายของชื่อ-สกุลของเพื่อน คติพจน์ที่ติดไว้ตามสถานที่ต่างๆ
- หาโอกาสชมเชยผู้ที่อ่านหนังสือหรือกำลังอ่านหนังสือ
- หากิจกรรมที่นักเรียนจะฝึกอ่านในใจ เช่น ครูอ่านออกเสียงข้อความหรือแสดงข้อความที่ตัดตอนมาจากในหนังสือ (เช่น วรรคทอง คำคม คำสำคัญ) แล้วให้นักเรียนหาว่า ข้อความนั้นอยู่ที่หน้าใดหรือย่อหน้าใด

วิธีอ่านในใจแบบต่างๆ*

การอ่านในใจ นอกจากจะเป็นการอ่านที่ไม่ได้เปล่งเสียงแล้ว ยังมีวิธีการอ่านที่ขึ้นอยู่กับวัตถุประสงค์ของการนำไปใช้ เช่น ใช้ในการอ่านตำรา อ่านหนังสือพิมพ์ หรืออ่านนิตยสารบันเทิงต่าง ๆ ซึ่งมีวิธีการอ่านที่แตกต่างกัน ดังนั้น ผู้เรียนจำเป็นต้องรู้วิธีการอ่านในใจแบบต่างๆ จึงจะช่วยให้สามารถนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อตนเองทั้งในด้านการศึกษาและในชีวิตประจำวันได้ วิธีอ่านในใจแบบต่างๆ ได้แก่ วิธีอ่านปกติ วิธีอ่านสำรวจ วิธีอ่านละเอียด วิธีอ่านเร็ว และวิธีอ่านคร่าวๆ ซึ่งแต่ละวิธีการมีรายละเอียดเกี่ยวกับลักษณะการอ่านและตัวอย่างกิจกรรม ดังต่อไปนี้

๑. วิธีอ่านปกติ

คือ การอ่านทุกๆ ไป ทั้งที่ให้ความรู้และให้ความบันเทิง เป็นการอ่านที่ไม่จำกัดเวลาและไม่จำกัดความยาวของสารที่อ่าน

ลำดับขั้นของการอ่านปกติ

ขั้นก่อนอ่าน เป็นขั้นเตรียมตัวของนักเรียนก่อนที่จะเริ่มอ่าน และเตรียมสารที่จะให้นักเรียนอ่าน มีข้อควรคำนึง ดังนี้

- ควรนั่งอ่านในท่าที่สบาย แต่ไม่เสียบุคลิกภาพ คือ ไม่นั่งหลังโกง หรือนั่งเอียงไปทางซ้ายหรือขวา
- ควรวางเอกสารหรือหนังสือตรงหน้า ไม่เอียงซ้ายหรือขวา ให้สายตาอยู่ห่างจากตัวอักษรที่จะอ่าน ประมาณ ๑ ฟุต สายตาที่ทอดไปยังบรรทัดที่จะอ่าน ควรทำมุม ๔๕ องศา
- ควรมีแสงสว่างเพียงพอ ให้สามารถมองเห็นตัวอักษรชัดเจน
- ควรพิจารณาเนื้อเรื่องที่ตรงกับความสนใจของนักเรียน และคำนึงถึงขนาดตัวอักษรที่ไม่เล็กเกินไป

ขั้นอ่าน เป็นขั้นที่ให้นักเรียนอ่านสารจากหนังสือหรือสื่อการอ่านอื่นๆ มีข้อปฏิบัติ ดังนี้

- อ่านชื่อเรื่อง แล้วทำความเข้าใจความหมาย อาจคาดเดาเนื้อเรื่องโดยพิจารณาจากชื่อเรื่อง
- อ่านชื่อผู้แต่ง เพราะเป็นบุคคลสำคัญที่จะให้ความรู้หรือความเพลิดเพลินแก่นักเรียน
- อ่านเนื้อเรื่อง โดยเริ่มต้นตั้งแต่บรรทัดแรกด้วยการเคลื่อนสายตาจากซ้ายไปขวาผ่านคำทุกคำ โดยไม่ต้องเคลื่อนใบหน้า เพราะจะทำให้เมื่อยล้า พยายามจับใจความเนื้อเรื่องที่อ่านในแต่ละย่อหน้าว่ากล่าวถึงอะไร มีเหตุการณ์ใดที่เป็นประเด็นสำคัญ

- เมื่อพบคำยากในขณะอ่าน ใช้วิธีการเดาความหมายโดยอาศัยบริบทหรือถ้อยคำและประโยคข้างเคียงช่วยในการเดาความหมาย

ขั้นหลังอ่าน เป็นขั้นที่นักเรียนประเมินผลการอ่านของตน มีข้อปฏิบัติ ดังนี้

- สรุปความจากเรื่องที่อ่านอย่างย่อ โดยนึกทบทวนไม่ต้องกลับไปต้องกลับไปอ่านซ้ำ ถ้าเป็นความรู้ควรสรุปด้วยการจดบันทึกอย่างย่อ เฉพาะประเด็นสำคัญที่เป็นใจความของเรื่อง
- กรณีไม่แน่ใจความรู้ที่จดบันทึกถูกต้องหรือไม่ ให้อ่านซ้ำอีกครั้ง เพื่อเพิ่มเติมส่วนที่ขาดหาย รวมทั้งหาความหมายของคำยากโดยการเปิดพจนานุกรมเพื่อให้เกิดความมั่นใจ

*เรียบเรียงจาก “วิธีอ่านในใจแบบต่างๆ” ใน “คู่มือการเรียนการสอนภาษาไทย เรื่อง สร้างเด็กไทยให้อ่านเก่งอ่านเร็ว” (สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, ๒๕๕๓)

การนำไปใช้

วิธีอ่านปกติมักจะนำไปใช้ในชีวิตประจำวันของนักเรียน ใช้ได้อย่างเป็นทางการและไม่เป็นทางการ ใช้อย่างเป็นทางการคือ ใช้ในห้องเรียน โดยครูเป็นผู้ให้อ่านสารตามที่เรียนวิชาต่างๆ ในห้องเรียน ส่วนการใช้อย่างไม่เป็นทางการ มักเป็นการอ่านส่วนตัว เพื่อหาความรู้ ความเพลิดเพลิน รวมทั้งอ่านโดยบังเอิญ เช่น อ่านป้ายประกาศ อ่านโฆษณาต่างๆ เหล่านี้เป็นต้น

ตัวอย่างกิจกรรม

กิจกรรมที่ ๑

วัตถุประสงค์ ให้นักเรียนปฏิบัติตนตามหลักวิธีปกติได้

- ๑) สุ่มนักเรียนชาย ๑ คนและหญิง ๑ คน ให้ออกมาหน้าชั้น
- ๒) ให้นักเรียนในชั้นเปิดหนังสือเรียน แต่ยังไม่ให้อ่าน
- ๓) ให้นักเรียน ๒ คนที่อยู่หน้าชั้นช่วยกันสังเกตลักษณะท่าทางและวิธีวางหนังสือของเพื่อน
- ๔) ร่วมกันอภิปรายแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับท่าทาง การวางหนังสือ ระยะห่างระหว่างหนังสือกับสายตา รวมทั้งวิธีจับหนังสือ
- ๕) ให้นักเรียนออกมาหน้าชั้น ๑-๒ คน แสดงวิธีนั่งเพื่อเตรียมการอ่านหนังสือที่ถูกต้อง

กิจกรรมที่ ๒

วัตถุประสงค์ ให้นักเรียนอ่านเรื่องโดยใช้วิธีอ่านปกติ

- ๑) ให้นักเรียนอ่านหนังสือที่กำหนดให้ โดยไม่กำหนดเวลา และให้เคลื่อนสายตาจากซ้ายไปขวา แล้วค้นหาใจความแต่ละย่อหน้า
- ๒) ให้บันทึกใจความของแต่ละย่อหน้าลงในกระดาษที่ครูแจก
- ๓) ให้สรุปรวมใจความของแต่ละย่อหน้าเข้าด้วยกัน โดยปรับภาษาให้สละสลวยแต่ยังคงใจความไว้
- ๔) เขียนแนวคิดของใจความที่ได้ ให้มีความยาว ๑ ประโยค
- ๕) เมื่อใกล้เวลาจะหมดชั่วโมง ให้สำรวจจำนวนที่นักเรียนทำงานเสร็จและไม่เสร็จตามกำหนด เพื่อจะได้ปรับปรุงให้ดีขึ้นในครั้งต่อไป

๒. วิธีอ่านสำรวจ

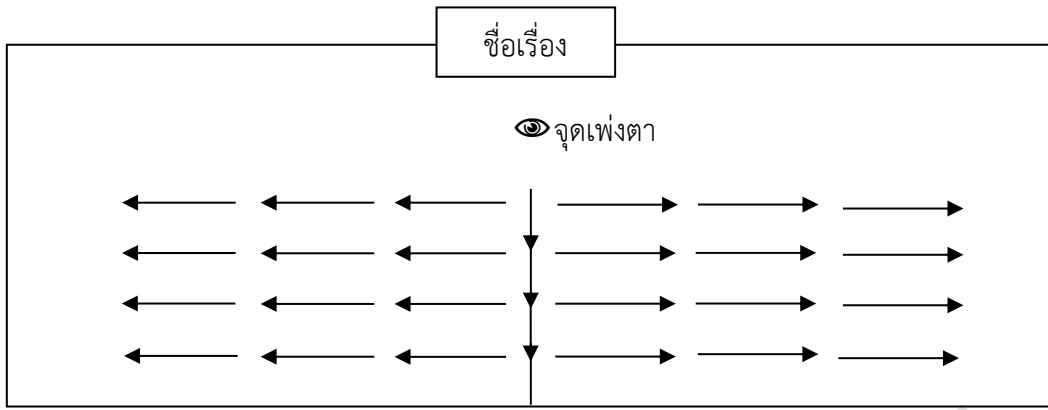
เป็นการอ่านที่ใช้เวลาในการอ่านไม่มากนัก ผู้อ่านต้องอาศัยความชำนาญในการเคลื่อนสายตาและกวาดสายตาอย่างรวดเร็ว เพื่อค้นหาคำสำคัญหรือหัวข้อที่จะนำไปใช้ประโยชน์ต่อไป ดังนั้น ผู้อ่านจึงมักมองผ่านข้อความต่างๆ โดยสนใจและบันทึกไว้เฉพาะคำหรือหัวข้อที่ต้องการเท่านั้น

ลำดับขั้นของการอ่านปกติ

ขั้นก่อนอ่าน มีการปฏิบัติตนคล้ายกับการอ่านปกติ คือ ต้องระมัดระวังท่าทางอ่านมิให้เสียบุคลิกภาพ ระยะห่างระหว่างสายตากับอักษร แสงสว่างและขนาดของตัวอักษรที่เหมาะสมด้วย

ขั้นอ่าน เป็นขั้นที่ลงมืออ่านเพื่อหาคำสำคัญหรือหัวข้อตามที่ต้องการ มีข้อปฏิบัติ ดังนี้

- อ่านชื่อเรื่องแล้วทำความเข้าใจความหมายของชื่อเรื่อง
- วางตำแหน่งจุดเพ่งตาที่กึ่งกลางของบรรทัดแรก แล้วเคลื่อนสายตาลงมา ผ่านจุดกึ่งกลางของบรรทัดต่อมาทุกบรรทัด โดยขยายม่านตาซ้ายและขวา เพื่อค้นหาคำสำคัญที่เป็นตัวหนาหรือหัวข้อสำคัญตามที่ต้องการ โดยมองข้ามกลุ่มคำและประโยคอื่นๆ การอ่านไม่ได้มุ่งจะรู้รายละเอียดของเนื้อเรื่อง ดังนั้น จึงอาจเปิดข้ามหลายหน้าจึงจะพบคำสำคัญที่ต้องการ การเคลื่อนสายตาจึงเป็นไปอย่างรวดเร็ว

ภาพแสดงการเคลื่อนไหวสายตา

ขั้นหลังอ่าน ในขั้นนี้เป็นการจดบันทึกคำที่เป็นตัวหนาหรือคำที่ขีดเส้นใต้ ซึ่งตรงกับความต้องการเพื่อใช้ในการศึกษาต่อไป

การนำไปใช้

วิธีอ่านสำรวจ เป็นการใช้เวลาไม่นานนัก เพราะต้องการค้นหาบางคำที่สำคัญ ซึ่งต้องนำไปใช้ประโยชน์ในการเรียน บางครั้งครูอาจมอบหมายให้นักเรียนอ่านสำรวจเอกสารการเรียนหรือหนังสือเรียน โดยให้ค้นหาคำยากหรือคำศัพท์ที่นักเรียนไม่รู้ความหมาย เพื่อนำคำมาศึกษาอย่างละเอียดต่อไป การอ่านสำรวจมักเป็นการอ่านต่อเนื่อง คือเมื่ออ่านสำรวจได้คำหรือหัวข้อตามที่ต้องการแล้ว มักจะต้องติดตามด้วยการอ่านละเอียดเกี่ยวกับคำหรือหัวข้อนั้นต่อไป

ตัวอย่างกิจกรรม

กิจกรรมที่ ๑

วัตถุประสงค์ ให้นักเรียนปฏิบัติตามหลักวิธีอ่านสำรวจได้

๑) ทบทวนลักษณะท่าทางในการอ่านหนังสือและการวางหนังสือ จากที่เคยฝึกปฏิบัติมาแล้วในการอ่านปกติ โดยให้นักเรียนช่วยกันอธิบาย

๒) แจกภาพแสดงการเคลื่อนไหวตาให้นักเรียนคนละ ๑ แผ่น จากนั้น ให้นักเรียนได้ทดลองปฏิบัติการเคลื่อนไหวตามภาพที่ปรากฏ โดยเริ่มที่จุดเพ่งตา แล้วเคลื่อนไหวจากบนลงล่าง โดยขยายม่านตาซ้ายและขวาออกไป จนกระทั่งถึงบรรทัดสุดท้าย

๓) สังเกตการณ์ปฏิบัติตามของนักเรียน หากคนใดปฏิบัติไม่ถูกต้อง ครูแนะนำและทำให้ดูเป็นตัวอย่าง จนกระทั่งนักเรียนปฏิบัติถูกต้อง

กิจกรรมที่ ๒

วัตถุประสงค์ ให้นักเรียนอ่านเรื่องโดยใช้วิธีอ่านสำรวจ

๑) ให้นักเรียนเปิดหนังสือเรียนที่กำหนด แล้วปฏิบัติตามขั้นตอนของการอ่านสำรวจที่ฝึกมาแล้วในกิจกรรมที่ ๑

๒) ให้นักเรียนจดบันทึกคำสำคัญหรือคำยากของหนังสือลงในกระดาษที่ครูแจกให้

๓. วิธีอ่านละเอียด

คือ การอ่านทุกคำอย่างเข้าใจความหมายทั้งโดยทางตรงและโดยทางนัย เป็นการอ่านที่ต้องใช้สมาธิ เพื่อพิจารณาพิจารณาถ้อยคำ ประโยคข้อความและเรื่องอย่างรอบคอบและระมัดระวัง เพื่อป้องกันไม่ให้พลาดถ้อยคำที่ปรากฏอยู่ในสาร

ลำดับขั้นของการอ่านปกติ

ขั้นก่อนอ่าน ปฏิบัติตนเช่นเดียวกับหลักของการอ่านปกติ

ขั้นอ่าน มีข้อปฏิบัติ ดังนี้

- อ่านชื่อเรื่องของสารแล้วทำความเข้าใจความหมายของชื่อเรื่อง หากยังไม่ชัดเจน อาจใช้พจนานุกรมช่วยค้นหาความหมายที่ถูกต้อง
- เริ่มจุดเพ่งตาที่คำแรกของบรรทัดแรก เคลื่อนสายตาผ่านคำทุกคำของแต่ละบรรทัด โดยเข้าใจความหมายของคำทุกคำ
- ทำความเข้าใจเรื่องราวในแต่ละย่อหน้าหรือแต่ละตอนที่อ่านจบ โดยตั้งคำถามเพื่อถามตนเองว่า มีใจความอะไรที่กล่าวถึงในตอนที่เกี่ยวข้องกับใจความ คำศัพท์พิเศษ ความหมายของคำศัพท์ วิธีที่ดีคือ การจดบันทึกควบคู่กับการอ่านละเอียด
- อ่านละเอียดจบเรื่องแล้ว ควรกลับไปอ่านซ้ำอีกครั้งเพื่อความรอบคอบ เพื่อตรวจสอบไม่ให้อ่านตกหรืออ่านข้าม พร้อมทั้งตรวจทานความถูกต้องและความสมบูรณ์ของข้อสรุปที่ได้ เพื่อจะได้เพิ่มเติมความรู้ที่จำเป็นสำหรับผู้อ่านต่อไป

ขั้นหลังอ่าน เป็นขั้นจดบันทึกคำศัพท์ที่ควรรู้และศึกษาความหมายให้เข้าใจ หากสารที่อ่านเป็นร้อยกรองอาจมีการถอดความเป็นร้อยแก้วให้ถูกต้อง

การนำไปใช้

วิธีอ่านละเอียดใช้ในการอ่านตำราวิชาต่างๆ การอ่านวิธีนี้ต้องมีความละเอียดรอบคอบ เพราะต้องเข้าใจความหมายทุกคำ จึงมักใช้ควบคู่กับการเขียนเพื่อช่วยเตือนความจำ นอกจากนี้ ยังใช้อ่านเอกสารทางวิชาการซึ่งต้องใช้เวลาร่วมมาก ดังนั้น การอ่านวิธีนี้จึงมักไม่กำหนดเวลา แต่จะกำหนดความเข้าใจของผู้อ่านเป็นหลัก คือ ต้องอ่านอย่างละเอียดจนกว่าจะเข้าใจเรื่องตามที่ต้องการ

ตัวอย่างกิจกรรม

กิจกรรมที่ ๑

วัตถุประสงค์ ให้นักเรียนปฏิบัติตามหลักวิธีอ่านละเอียดได้

- ๑) ทบทวนการนั่งและการวางหนังสือที่เคยฝึกหัดไปแล้วในการอ่านปกติและการอ่านสำรวจ
- ๒) ให้นักเรียนเปิดหนังสือเรียนที่กำหนด แล้วทดลองฝึกการเคลื่อนสายตาในย่อหน้าแรก ตั้งแต่คำแรกของบรรทัดแรก ผ่านทุกคำในแต่ละบรรทัดจนจบย่อหน้า โดยครูสังเกตและแนะนำให้นักเรียนปฏิบัติตามให้ถูกต้อง

กิจกรรมที่ ๒

วัตถุประสงค์ ให้นักเรียนอ่านเรื่องโดยใช้วิธีอ่านละเอียด

- ๑) ให้นักเรียนเปิดหนังสือเรียนที่กำหนด แล้วปฏิบัติตามขั้นตอนของการอ่านละเอียดที่ฝึกมาแล้ว ในกิจกรรมที่ ๑ โดยไม่กำหนดเวลาในการอ่าน

๒) ให้นักเรียนตอบคำถามเมื่ออ่านเรื่องจบ ตัวอย่างคำถาม เช่น สิ่งที่น่าสนใจคืออะไร เป็นอย่างไร เกิดจากสาเหตุใด มีกี่ชนิด แต่ละชนิดเหมือนหรือต่างกันอย่างไร

๓) เมื่อหมดเวลาในชั่วโมงเรียนแล้ว หากมีนักเรียนทำไม่เสร็จให้นำไปทำต่อเป็นการบ้าน สำหรับผู้ที่ทำเสร็จแล้วให้นำกลับไปอ่านละเอียดที่บ้านอีกครั้งหนึ่ง เพื่อตรวจความเข้าใจและตรวจทานแบบฝึกหัดที่ทำไว้ให้ถูกต้อง

๔. วิธีอ่านเร็ว

คือ การอ่านด้วยความถูกต้องตามเนื้อหาที่เหมาะสมกับเวลา

ลำดับขั้นของการอ่านปกติ

ขั้นก่อนอ่าน ปฏิบัติตนเช่นเดียวกับหลักของการอ่านปกติ

ขั้นอ่าน มีข้อปฏิบัติ ดังนี้

- อ่านชื่อเรื่องของสารแล้วทำความเข้าใจความหมายของชื่อเรื่อง หากยังไม่ชัดเจน อาจใช้พจนานุกรมช่วยค้นหาความหมายที่ถูกต้อง

- เริ่มจุดเพ่งตาที่คำแรกของบรรทัดแรก เคลื่อนสายตาผ่านคำทุกคำของแต่ละบรรทัด โดยเข้าใจความหมายของคำทุกคำ

- ทำความเข้าใจเรื่องราวในแต่ละย่อหน้าหรือแต่ละตอนที่อ่านจบ โดยตั้งคำถามเพื่อถามตนเองว่า มีความสนใจอะไรที่กล่าวถึงในตอนที่เกี่ยวข้องกับใจความ คำศัพท์พิเศษ ความหมายของคำศัพท์ วิธีที่ดีคือ การจดบันทึกควบคู่กับการอ่านละเอียด

- อ่านละเอียดจบเรื่องแล้ว ควรกลับไปอ่านซ้ำอีกครั้งเพื่อความรอบคอบ เพื่อตรวจสอบไม่ให้ตนอ่านตกหรืออ่านข้าม พร้อมทั้งตรวจทานความถูกต้องและความสมบูรณ์ของข้อสรุปที่ได้ เพื่อจะได้เพิ่มเติมความรู้ที่จำเป็นสำหรับผู้อ่านต่อไป

ขั้นหลังอ่าน เป็นขั้นจดบันทึกคำศัพท์ที่ควรรู้และศึกษาความหมายให้เข้าใจ หากสารที่อ่านเป็นร้อยกรองอาจมีการถอดความเป็นร้อยแก้วให้ถูกต้อง

การนำไปใช้

วิธีอ่านละเอียดใช้ในการอ่านตำราวิชาต่างๆ การอ่านวิธีนี้ต้องมีความละเอียดรอบคอบ เพราะต้องเข้าใจความหมายทุกคำ จึงมักใช้ควบคู่กับการเขียนเพื่อช่วยเตือนความจำ นอกจากนี้ ยังใช้อ่านเอกสารทางวิชาการซึ่งต้องใช้เวลาอ่านมาก ดังนั้น การอ่านวิธีนี้จึงมักไม่กำหนดเวลา แต่จะกำหนดความเข้าใจของผู้อ่านเป็นหลัก คือ ต้องอ่านอย่างละเอียดจนกว่าจะเข้าใจเรื่องตามที่ต้องการ

ตัวอย่างกิจกรรม

กิจกรรมที่ ๑

วัตถุประสงค์ ให้นักเรียนปฏิบัติตามหลักวิธีอ่านละเอียดได้

๑) ทบทวนการนั่งและการวางหนังสือที่เคยฝึกหัดไปแล้วในการอ่านปกติและการอ่านสำรวจ

๒) ให้นักเรียนเปิดหนังสือเรียนที่กำหนด แล้วทดลองฝึกการเคลื่อนสายตาในย่อหน้าแรก ตั้งแต่คำแรกของบรรทัดแรก ผ่านทุกคำในแต่ละบรรทัดจนจบย่อหน้า โดยครูสังเกตและแนะนำให้นักเรียนปฏิบัติตามให้ถูกต้อง

กิจกรรมที่ ๒

วัตถุประสงค์ ให้นักเรียนอ่านเรื่องโดยใช้วิธีอ่านละเอียด

๑) ให้นักเรียนเปิดหนังสือเรียนที่กำหนด แล้วปฏิบัติตามขั้นตอนของการอ่านละเอียดที่ฝึกมาแล้ว ในกิจกรรมที่ ๑ โดยไม่กำหนดเวลาในการอ่าน

๒) ให้นักเรียนตอบคำถามเมื่ออ่านเรื่องจบ ตัวอย่างคำถาม เช่น สิ่งที่อ่านคืออะไร เป็นอย่างไร เกิดจากสาเหตุใด มีกี่ชนิด แต่ละชนิดเหมือนหรือต่างกันอย่างไร

๓) เมื่อหมดเวลาในชั่วโมงเรียนแล้ว หากมีนักเรียนทำไม่เสร็จให้นำไปทำต่อเป็นการบ้าน สำหรับผู้ที่ทำเสร็จแล้วให้นำกลับไปอ่านละเอียดที่บ้านอีกครั้งหนึ่ง เพื่อตรวจความเข้าใจและตรวจทานแบบฝึกหัดที่ทำไว้ให้ถูกต้อง

๕. วิธีอ่านคร่าวๆ

คือ การอ่านในใจที่ผู้อ่านจะใช้วิธีการกวาดสายตารวดเร็วคล้ายการอ่านสำรวจ แต่เป็นการกวาดสายตาดูทุกๆ ไป มีจุดเฉพาะค่าสำคัญ เป็นลักษณะการอ่านเพื่อยืนยันความถูกต้องหลังจากอ่านละเอียดมาแล้ว วิธีนี้จะใช้เมื่อมีเวลาอ่านจำกัด เช่น การทบทวนก่อนสอบ หรือการตรวจสอบคุณภาพของหนังสือที่ร้านก่อนจะซื้อ

ลำดับขั้นตอนของการอ่านคร่าวๆ

๑) ดำเนินตามขั้นตอนคล้ายการอ่านสำรวจ คืออ่านชื่อเรื่อง แล้วกวาดสายตาผ่านทุกบรรทัดที่มีตัวอักษร รับรู้จำนวนคำตลอดบรรทัด

๒) เคลื่อนตาผ่านแต่ละบรรทัดอย่างรวดเร็วอาจอ่านคร่าวๆ เฉพาะตอนที่ต้องการ ส่วนตอนที่เข้าใจอยู่แล้วอาจไม่อ่าน

๓) พยายามฝึกการเคลื่อนสายตาให้รวดเร็ว เพื่อทบทวนหรือตรวจดูเนื้อเรื่องที่ได้อ่านมาแล้ว หรือเพื่อรู้เนื้อเรื่องก่อนการศึกษา

ตัวอย่างกิจกรรม

วัตถุประสงค์ ให้นักเรียนปฏิบัติตามหลักการอ่านคร่าวๆ ได้

๑) ทบทวนลักษณะท่าทางในการนั่งและการวางหนังสือที่เคยฝึกปฏิบัติมาแล้ว

๒) ให้นักเรียนเปิดหนังสือเรียนที่กำหนด แล้วฝึกอ่านคร่าวๆ โดยกำหนดเวลาในการอ่าน ๒ นาที เมื่อหมดเวลาให้ปิดหนังสือ แล้วเขียนสรุปความหมายตามความเข้าใจ โดยใช้เวลาเขียน ๓ นาที

๓) ให้นักเรียนอ่านความหมายที่เขียนไว้ ต่อจากนั้นจึงช่วยกันสรุปให้สมบูรณ์

เอกสารอ้างอิง

ชั้นชัย อธิเกียรติ. **การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนวิชาภาษาไทย**. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2551.

ฉวีลักษณ์ บุญยะกาญจน. **นวัตกรรมการศึกษา ชุด จิตวิทยาการอ่าน**. กรุงเทพฯ : ธารอักษร, ๒๕๕๗.

ทศนา แหมมณี. **วิทยาการด้านการคิด**. กรุงเทพฯ : บริษัท เดอะมาสเตอร์กรุ๊ป แมเนจเม้นท์ จำกัด, ๒๕๕๔.

_____ . **ศาสตร์การสอน : องค์ความรู้เพื่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ**. พิมพ์ครั้งที่ ๑๘. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๕๗.

ฐปทอง กว้างสวัสดิ์. **๒๐๐ กิจกรรมสอนภาษาอังกฤษ**. กรุงเทพฯ สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๕๘.

วัชรี้ แก้วสาระ และคณะ. **ผลของ KWL Plus ที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและการรับรู้ความสามารถในการเรียนวิชาภาษาไทยของนักเรียนสองภาษาชั้นประถมศึกษาปีที่ 6**. วารสารมหาวิทยาลัยนราธิวาสราชนครินทร์. ปีที่ ๕ ฉบับที่ ๒ พฤษภาคม – สิงหาคม ๒๕๕๖. หน้า ๘๓ – ๙๓.

สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. **ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลาง กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑**. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย, ๒๕๕๑.

_____ . **คู่มือการเรียนการสอนภาษาไทย เรื่อง สร้างเด็กไทยให้อ่านเก่งอ่านเร็ว**. พิมพ์ครั้งที่ ๒. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ สกสค.ลาดพร้าว, ๒๕๕๓.

สุรางค์ ไคว้ตระกูล. **จิตวิทยาการศึกษา**. พิมพ์ครั้งที่ ๙. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๕๓.

อัจฉรา ชิวพันธ์. **ภาษาพาสอน : เรื่องน่ารู้สำหรับครูภาษาไทย**. พิมพ์ครั้งที่ ๘. กรุงเทพฯ : บริษัทแอคทีฟ พรินท์ จำกัด, ๒๕๕๗.

เอี่ยมพร โชคสุชาติ. **การศึกษาความสามารถอ่านจับใจความของนักเรียนอายุ ๙ – ๑๒ ปีที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ด้านการอ่าน จากการสอนโดยวิธี PQ4R ร่วมกับเทคนิคแผนที่ความคิด**. ปรินญาณิพนธ์ ปรินญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาพิเศษ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, ๒๕๕๖.

